

Aan de leden van de
PvdA Tweede Kamer fractie

PvdA Netwerkgroep Handicap en Beleid

waarnemend secretaris:

de heer José van Rosmalen

j.vrosmalen@online.nl

tel: 010 - 4587903

Voorzitter:

Bert Hassink

berthassink@me.com

tel.: 06-39421555

Datum 3 maart 2014

Referentie Wmo 2015

Beste partijgenoten,

Hierbij de reactie van de PvdA netwerkgroep Handicap en Beleid op ‘regels inzake de gemeentelijke ondersteuning op het gebied van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015)’. Deze wet is op 14 januari 2014 naar de Tweede Kamer gestuurd.

Deze reactie is als volgt opgebouwd:

- in de eerste kolom staat het artikel waarop we een opmerking en reactie en/of maken.
- In de derde kolom staat allereerst het deel uit de wet beschreven en daaronder onze reactie, opmerking en/of vraag.

Tot slot komen we met een aantal algemene opmerkingen.

Artikel		Wettekst en opmerking
2.1.2. lid 2b	tekst :	mantelzorgers en andere vrijwilligers te ondersteunen
	Opm. :	Dit impliceert dat mantelzorgers vrijwilligers zijn. Er is echter een principieel verschil Tekstwijziging noodzakelijk.
2.1.3. lid 2a	tekst :	op welke wijze en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt
	Opm. :	Dit is wel zo’n beetje de kern van de wet als je het hebt over toegang tot de wet. Vraag is wel: hoe kun je dit zo beschrijven en als het al lukt, hoe staat dat dan in verhouding tot het uitgangspunt dat er naar ieder mens als individu gekeken gaat worden. Normatief is dit welhaast een onmogelijke opdracht.
2.1.3. lid 2b	tekst :	op welke wijze de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld
	Opm. :	Hoe moeten we dit interpreteren? De hoogte van het PGB dient altijd zo te zijn, dat er gelijkwaardig aan zorg of hulpmiddelen in natura ingekocht kan worden.

Artikel		Wetstekst en opmerking
2.1.4. lid 1a	tekst :	Bij verordening kan worden bepaald dat een cliënt een bijdrage in de kosten is verschuldigd: a. voor het gebruik van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntondersteuning
	Opm. :	Algemene voorzieningen zijn laagdrempelige diensten of faciliteiten die bedoeld zijn voor alle burgers of iedereen die tot een bepaalde doelgroep behoort. Waarom zou men hiervoor een eigen bijdrage vragen?
2.1.4. lid 2	tekst :	In de verordening kan de hoogte van de bijdrage voor de verschillende soorten van voorzieningen verschillend worden vastgesteld en kan worden bepaald dat: a. voor personen, behorende tot daarbij omschreven groepen, een daarbij aangegeven korting op de bijdrage voor een algemene voorziening van toepassing is; b. de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget: 1°. verschuldigd is zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt onderscheidenlijk gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt, en 2°. afhankelijk is van het inkomen en vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot.
	Opm. :	Opvallend is dat hier aangegeven wordt dat voor alle verschillende soorten voorzieningen apart een eigen bijdrage kan worden bepaald. Blijkbaar zowel in hoogte als in duur van de eigen bijdrage. Risico van stapeling/ cumulatie.
2.1.4. lid 4	tekst :	Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de bijdragen voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, waaronder regels over: a. de hoogte, b. de wijze waarop het inkomen en vermogen bij de vaststelling worden betrokken, c. de termijn waarbinnen de verschuldigde bijdrage moet zijn voldaan, d. de wijze van invordering, en e. de uitzonderingsgronden voor het verschuldigd zijn van een bijdrage.
	Opm. :	Door AMvB wordt dus een maximum ingesteld. Maar in de MvT staat wel dat de mogelijkheden verruimd worden. Vraag is wel of de huidige richtlijnen ten aanzien van een lage en hoge bijdrage blijven bestaan en hetzelfde geldt voor de richtlijnen waarin geen eigen bijdrage gevraagd mag worden.
2.1.4. lid 7	tekst :	In de verordening kan worden bepaald dat bijdragen voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, voor zover betrekking hebbend op opvang voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving, in afwijking van het zesde lid, door een andere instantie worden vastgesteld en geïnd. Het college draagt er zorg voor dat aan het CAK mededeling wordt gedaan van de bijdragen die door de bedoelde instantie zijn vastgesteld.
	Opm. :	Vraag is: wat zou die andere instantie kunnen zijn?

Artikel		Wettekst en opmerking
2.1.6.	tekst :	Bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blik van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.
	Opm. :	Blijkbaar verdwijnt het jaarlijkse mantelzorg compliment. Spannend hoe de gemeenten dit gaan invullen.
2.1.7.	tekst :	Bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie. In die verordening worden in ieder geval de toepasselijke grenzen met betrekking tot de financiële draagkracht vastgesteld.
	Opm. :	Twee opmerkingen hierover: Daar waar de gemeenten juist af willen van categoriale tegemoetkomingen, geeft de wet hier aan dat het college wel hiertoe kan besluiten. In de laatste zin staat 'de toepasselijke grenzen'. Wat zijn deze toepasselijke grenzen? Vraag die we kunnen stellen is of de ex-Wtcg gelden handicap gerelateerd worden ingezet of niet?
2.2.2.	tekst :	Het college treft de algemene maatregelen ter bevordering van mantelzorg en vrijwilligerswerk en ter ondersteuning van mantelzorgers en andere vrijwilligers, die noodzakelijk zijn ter uitvoering van het plan, bedoeld in artikel 2.1.2, tweede lid.
	Opm. :	Hier herhalen we de opmerking over mantelzorgers. (2.1.2. lid 2b) Verder wordt van het college gevraagd om maatregelen ter bevordering van mantelzorg en vrijwilligerswerk. Hier wordt dus bedoeld dat het college maatregelen moet treffen om mensen meer mogelijkheden te geven om mantelzorg en vrijwilligerswerk te kunnen doen. Dat is op z'n minst opvallend want het bevorderen van mantelzorg zal in eerste instantie een zaak zijn van werkgevers en werknemers, behalve dan als de gemeente als werkgever e.e.a. gaat regelen voor de eigen medewerkers.
2.2.4.	tekst :	Het college draagt er in ieder geval zorg voor dat voor ingezetenen: a. cliëntondersteuning beschikbaar is en b. op ieder moment van de dag telefonisch of elektronisch anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar is.
	Opm. :	Voor punt b. zal een aparte voorziening getroffen moeten worden.
2.3.2. lid 2b	tekst :	de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang
	Opm. :	Subjectieve kenmerken. Wat is gebruikelijk?
2.3.2. lid 2c	tekst :	de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang

Artikel		Wettekst en opmerking
	Opm. :	Hier komen de vragen langs wat verwacht mag en kan worden. Welke ruimte geeft het college of wordt alles strak langs de lijn beoordeeld.
2.3.2. lid 2d	tekst :	de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang
	Opm. :	door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten'. Komt hier ineens de wederkerigheid om de hoek kijken? Activering van mensen kan nooit worden gekoppeld aan het verstrekken van een maatwerkvoorziening.
2.3.3.	tekst :	In spoedeisende gevallen, daaronder begrepen de gevallen waarin terstond opvang noodzakelijk is, al dan niet in verband met risico's voor de veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, beslist het college na een melding als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, onverwijld tot verstrekking van een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2 en de aanvraag van de cliënt.
	Opm. :	Het kan ook zijn dat met spoed een maatwerkvoorziening verstrekt dient te worden voor mensen met een (fysieke) beperking, desnoods een tijdelijke voorziening.
2.3.5. lid 5d	tekst :	onderwijs dat de cliënt volgt dan wel zou kunnen volgen
	Opm. :	Hoever strekt dit? Indien een school geen voorzieningen heeft om met bijvoorbeeld een rolstoel er in te komen en van de ruimten en faciliteiten gebruik te maken, kan dan via de Wmo2015 een maatwerkvoorziening gevraagd worden waarbij de toegankelijkheid van de school gerealiseerd wordt? Indien nee, dan is het een loze kreet. Immers, heb je een andere voorziening nodig om onderwijs te volgen, dan heb je die veelal al omdat je wilt participeren en daartoe al een aanvraag hebt gedaan. Mogelijk is nog dat het betrekking heeft op het leerlingenvervoer.
2.3.5. lid 5e	tekst :	betaalde werkzaamheden
	Opm. :	Hoe staat dit in verhouding op de voorzieningen die werknemers kunnen krijgen via het UWV om werk te behouden cq. te kunnen gaan werken?
2.3.5. lid 6	tekst :	Het college kan een maatwerkvoorziening weigeren indien de cliënt aanspraak heeft op verblijf en daarmee samenhangende zorg in een instelling op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, dan wel er redenen zijn om aan te nemen dat de cliënt daarop aanspraak kan doen gelden en weigert mee te werken aan het verkrijgen van een besluit dienaangaande.
	Opm. :	Ook nu is deze regel al van toepassing. Opgepast moet worden dat er in het 'grijze gebied' niet te veel onduidelijk gaat ontstaan.
2.3.6. lid 2b	tekst :	Een persoonsgebonden budget wordt slechts verstrekt, indien de cliënt: zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat de maatwerkvoorziening die wordt geleverd door een aanbieder, door hem niet passend wordt geacht.

Artikel		Wettekst en opmerking
	Opm. :	Vraag is hoe hiermee om te gaan in de praktijk. De netwerkgroep is van mening dat het verstrekken van een PGB de eigen regie op het leven kan vergroten en het meer volwaardig meedoen in de maatschappij positief kan beïnvloeden. Iemand die bijvoorbeeld is aangewezen op PV kan dan meer zijn eigen momenten van hulp bepalen met een PGB, dan met zorg in natura. Bij de tekstformulering wordt de 'bewijslast' voor het evt krijgen van een PGB te eenzijdig bij de client gelegd
2.3.6. lid 3	tekst :	Bij verordening kan worden bepaald onder welke voorwaarden de persoon aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
	Opm. :	Is het niet zo dat dit al gebeurt bij het onderzoek of er een maatwerkvoorziening verstrekt gaat worden of niet? Wat is de meerwaarde van dit artikel, mogelijk anders dan te onderzoeken of een maatwerkvoorziening in natura, om redenen, de voorkeur heeft.
2.3.6.lid 4a	tekst :	Het college kan een persoonsgebonden budget weigeren indien: a. de kosten van het betrekken van de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen van derden hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening
	Opm. :	Het woordje 'kan' is van belang. De netwerkgroep kan zich namelijk goed voorstellen dat in het kader van het gevraagde individuele maatwerk er wel een keuze gemaakt kan worden voor een PGB, ook als de kosten hiervan hoger zijn dan de maatwerkvoorziening.
2.3.6. lid 5	tekst :	Op een persoonsgebonden budget is titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.
	Opm. :	Deze titel gaat over subsidies: Onder subsidie wordt verstaan: de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.
2.3.7. lid 1	tekst :	Indien het college heeft beslist tot verstrekking van een maatwerkvoorziening in de vorm van een woningaanpassing aan een woning waarvan de cliënt niet de eigenaar is, dan wel een persoonsgebonden budget daarvoor, is het college dan wel de cliënt, bevoegd zonder toestemming van de eigenaar deze woningaanpassing aan te brengen of te doen aanbrengen.
	Opm. :	Dit is op z'n minst een opmerkelijke. Indien men een huurhuis heeft hoeft dus niet de woningcoöperatie in te stemmen met de aanpassing. In praktijk is dat wel anders. Overigens is het op zich goed dat de eigenaar een noodzakelijke voorziening niet kan tegenhouden.
2.3.7. lid 2	tekst :	Alvorens de woningaanpassing aan te brengen of te doen aanbrengen, stelt het college de eigenaar van de woning in de gelegenheid zich te doen horen.

Artikel		Wettekst en opmerking
	Opm. :	Deze zal meer doen dan zich laten horen. Bovendien vraagt de netwerkgroep zich af welke consequenties dit heeft tot de verhouding huurder/verhuurder. Met name ook kijkend naar het volgende lid van dit artikel.
2.3.7. lid 3	tekst :	Het college dan wel de cliënt is niet gehouden de woningaanpassing ongedaan te maken, indien de cliënt niet langer gebruik maakt van de woning.
	Opm. :	De volgende vragen komen in ons op: Wat houdt deze bepaling in voor huurders van wie de woning is aangepast onder de huidige Wmo? Indien een woning aangepast blijft voor mensen met een beperking, dan voorkomt dit 'kapitaalvernietiging' als er van huurder gewisseld gaat worden. Maar het maakt de woning mogelijk ook minder goed verhuurbaar. Is hierover overleg geweest met Aedes (koepel van woningcorporaties).
2.3.9. lid 1	tekst :	Het college onderzoekt periodiek of er aanleiding is een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 te heroverwegen.
	Opm. :	Hiermee zal ook een bepaalde terughoudendheid betracht moeten worden. Iemand met een chronische aandoening zal in de regel hiervan niet meer herstellen. Voorkomen moet worden dat steeds weer dezelfde informatie opgevraagd gaat worden.
2.4.3. lid 4	tekst :	Indien de cliënt in dienstbetrekking werkzaam is, gelden het eerste tot en met derde lid, ten aanzien van de naar burgerlijk recht tot schadevergoeding verplichte werkgever van de cliënt, onderscheidenlijk ten aanzien van de naar burgerlijk recht tot schadevergoeding verplichte persoon, die in dienstbetrekking staat tot dezelfde werkgever als de cliënt jegens wie naar burgerlijk recht de verplichting tot schadevergoeding bestaat, slechts indien het in het eerste lid bedoelde feit is te wijten aan opzet of bewuste roekeloosheid van die werkgever onderscheidenlijk persoon.
	Opm. :	Graag nadere uitleg over dit artikel.
2.5.1. lid 1	tekst :	Het college onderzoekt hoe de cliënten de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning ervaren en publiceert jaarlijks voor 1 juli de uitkomsten hiervan.
	Opm. :	De netwerkgroep zou het toejuichen als de gemeenten het onderzoek op een andere wijze gaan organiseren dan de huidige wijze d.m.v. het uitzetten van vragenlijsten bij een deel van de cliënten. Een meer persoonlijke benadering heeft onze voorkeur, bijvoorbeeld in panels waar ruimte bestaat om in te gaan in nuances i.p.v. het invullen van een kaal cijfer. (Focusgroepen) Het publiceren van de uitkomst is één, het bespreken en interpreteren van de uitkomsten is twee en mogelijk wel drie. Opvallend is dat hier niet staat dat de uitkomsten gepresenteerd dienen te worden aan de gemeenteraad en een vertegenwoordiging van de bevolking die representatief is voor de groep inwoners die gebruiken maken van maatwerkvoorzieningen.
2.6.1. lid 1	tekst :	De colleges werken met elkaar samen, indien dat voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van deze wet aangewezen is.

Artikel		Wettekst en opmerking
	Opm. :	Samenwerking kan een goede zaak zijn. Echter de gemeente blijft voor de inwoner het enige aanspreekpunt. En de gemeente is ook het democratisch controleerbaar systeem. Een groep van samenwerkende gemeente is dat (veelal) niet.
2.6.2. lid 1	tekst :	De Sociale verzekeringsbank, genoemd in artikel 3 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, voert namens de colleges de betalingen ten laste van verstrekte persoonsgebonden budgetten, alsmede het hiermee verbonden budgetbeheer, uit.
	Opm. :	Hoe verhoudt zich dit artikel tot artikel 2.3.6. lid 2a? Hierin staat immers dat een PGB alleen kan worden toegekend als betrokkene op eigen kracht voldoende in staat is zelf, dan wel met hulp van zijn sociale omgeving of curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde de taken goed uit te voeren om het PGB te beheren. Overigens kan de netwerkgroep zich vinden in het overhevelen van taken naar de SVB volgens het trekkingsrechtprincipe.
2.6.3.	tekst :	Het college kan de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt niet mandateren aan anderen dan bestuursorganen.
	Opm. :	Mee eens, zie ook onze opmerking bij artikel 2.6.1. lid 1
2.6.4. lid 2	tekst :	Indien de levering van een voorziening wordt aanbesteed, gunt het college de overheidsopdracht op grond van de naar zijn oordeel economisch meest voordelige inschrijving en maakt in de aankondiging van de overheidsopdracht bekend welke nadere criteria hij stelt met het oog op de toepassing van het criterium economisch meest voordelige inschrijving, waarbij in ieder geval het nadere criterium kwaliteit wordt gesteld.
	Opm. :	Goedkoop is veelal geen duurkoop. Er zal steeds gezocht moeten worden naar de juiste verhouding prijs/kwaliteit. Het steeds verder uitknijpen van leveranciers van bijvoorbeeld hulpmiddelen wrekt zich. Dat is nu ook al het geval. In de volgende artikelen worden wel enkele nadere voorwaarden gesteld die op zich juist zijn. De netwerkgroep mist echter wel het betrekken van de groep inwoners die gebruik maken van de maatwerkvoorziening bij het opstellen van het bestek ten behoeve van de aanbesteding en de evaluatie van het geleverde tijdens de periode waarop de aanbesteding gegund is. Mogelijk dat artikel 2.6.6. lid 2 hiertoe mogelijkheden biedt.

Algemene opmerkingen:

PGB of natura

Is het niet zo dat allereerst bepaald moet worden of iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en dan pas bekeken wordt of de maatwerkvoorziening verstrekt wordt in natura of een PGB?

Trekkingsrecht

De term trekkingsrecht komt in deze wet niet voor. Dit terwijl er nu landelijke begonnen is om trekkingsrecht in te voeren bij de PGB uitgekeerd in het kader van de AWBZ. In artikel 2.6.2. wordt wel ingegaan op de SVB, maar is dit voldoende?

Algemene maatregel van bestuur

In artikel 2.1.4 lid 5 wordt nader ingegaan op de algemene maatregel van bestuur. Vraag van de netwerkgroep is of in deze maatregel van bestuur ook bepaald gaat worden dat de uitzonderingen zoals wij nu die kennen bij de PGB ook opgenomen worden.

Hierbij doelen we op de bepalingen waarbij een hoge of lage eigen bijdrage geheven mag worden en de bepalingen waarin geen eigen bijdrage geheven mag worden.

De netwerkgroep heeft niet de indruk dat bij het opleggen van een eigen bijdrage door de gemeenten op dit moment deze regels gehanteerd worden.

Stapeling van kosten

Door de algemene maatregel van bestuur beoogt de rijksoverheid een maximering aan te brengen. Nu kennen we deze maatregel ook als het anti-cumulatiebeding. Binnen de AWBZ is sprake van een 'bepaalde matiging' in de berekening van de hoogte van de eigen bijdrage. De gemeenten gaan veelal tot de maximale eigen bijdrage die mogelijk is. De netwerkgroep is verontrust over de mogelijke stapeling van kosten. Met name omdat in de toelichting op de wet geschreven wordt: 'Wel zullen op basis van de te treffen amvb de mogelijkheden voor gemeenten tot het opleggen van hogere eigen bijdragen voor maatwerkvoorzieningen worden verruimd.' (bladzijde 37 MvT).

Neem daarbij dat de lokale overheid een besluit moet nemen over de invulling van de oude-Wtcg gelden, dan moeten we in het monitoren van mogelijke ongewenste effecten van de decentralisaties ook de mogelijke lastenverzwaring voor mensen met een beperking meenemen.

Gaarne zijn we bereid om een nadere toelichting te geven en/of vragen te beantwoorden.

Namens de PvdA netwerkgroep Handicap en Beleid,
Met vriendelijke groeten,

Bert Hassink
Voorzitter